



## פרשת תְּזַרְעֶ — ניצחוני בניי

בפרשת השבוע כתובים דיני המצורע. אחד מנגעי הצרעת הוא "בִּהְרָת", שהיא כתם לבן בעור (יג ב). הבהרת מטמאת את האדם רק אם לאחר שהיא הופיעה, הלבנה גם שְׁעָרָה בתוכה; אבל אם קודם כל הלבנה שְׁעָרָה ורק אחר כך הופיע על העור באזור זה כתם לבן של בהרת – האדם אינו טמא.

ומה הדין אם יש ספק מה קדם: הבהרת או השְׁעָרָה הלבנה?

מסופר במסכת בבא מציעא (פו.) שבשאלה זו הייתה מחלוקת בישיבה של מעלה: כמעט כולם אמרו שבמקרה של ספק, האדם טמא, אבל הקב"ה אמר שהאדם טהור. הוסכם שההכרעה בדין זה תהיה לפי מה שיפסוק האמורא רבה בר נחמני, שהיה בקי גדול בהלכות צרעת. מספרת הגמרא שברגעי חייו האחרונים של רבה בר נחמני הוא פסק בשאלה זו "טהור טהור!", כמו דעת היחיד של הקב"ה. יצאה בת קול משמיים ואמרה: "אשריך רבה בר נחמני שגופך טהור ויצאה נשמתך בטהרה!"

למרות זאת, פוסק הרמב"ם בהלכות טומאת צרעת (פרק ב הלכה ט) שבמקרה של ספק, האדם טמא. שואל על כך רבי יוסף קארו ב"כסף משנה": מדוע פסק הרמב"ם שהאדם טמא? והרי הוכרע בישיבה של מעלה לפסוק כרבה בר נחמני, שפסק כדעתו של הקב"ה שהאדם טהור! ומתריך ה"כסף משנה" שעל כך נאמר "לֹא בְשָׂמַיִם הִיא" (דברים ל יב). לא פוסקים לפי מה שנפסק בשמיים אלא לפי כללי הפסיקה המסורים לנו מסיני על פי חכמתם האנושית של חכמי ישראל, אפילו אם זה כנגד פסקו של הקב"ה, וכמו שלמדנו במחלוקת על "תנורו של עכנאי" במסכת בבא מציעא (נט:).

מסופר שם על מחלוקת שהייתה בין רבי אליעזר בן הורקנוס לחכמים על תנור חרס טמא שנחתך לחוליות. רבי אליעזר טיהר אותו, וחכמים השאירו אותו בטומאתו.

אמר רבי אליעזר: "אם הלכה כמותי – עץ החרוב יוכיח!"

מייד נעקר עץ חרוב שעמד שם וזו ממקומו.

אמרו חכמים: "אין מביאים ראיה מעץ חרוב!"

אמר רבי אליעזר: "אם הלכה כמותי – אמת המים תוכיח!"

מייד התחילו המים שזרמו באמת המים לזרום בכיוון ההפוך מכיוון הזרימה הרגיל שלהם.

אמרו חכמים: "אין מביאים ראיה מאמת המים!"

אמר רבי אליעזר: "אם הלכה כמותי – קירות בית המדרש יוכיחו!"

התחילו קירות בית המדרש ליפול.

גער רבי יהושע בקירות ואמר להם: "מה אתם מתערבים בוויכוח בין החכמים!"



הפסיקו הקירות ליפול.

אמר רבי אליעזר: "אם הלכה כמותי – תבוא הוכחה מהשמיים!"

יצאה בת קול מהשמיים ואמרה: "הלכה כרבי אליעזר!"

עמד רבי יהושע על רגליו, וקרא "לא בשמים היא!" (דברים ל יב), התורה ניתנה לחכמי ישראל, ובתורה

כתוב "אֶתְרֵי רַבִּים לְהַטֹּחַ" (שמות כג ב), כלומר הכרעת בית הדין נקבעת לפי הרוב, ומכיוון שרבי אליעזר

בדעת מיעוט מול החכמים הרבים, אין הלכה כמותו.

מספרת הגמרא שרבי נתן פגש את אליהו הנביא ושאל אותו מה הייתה תגובתו של הקב"ה לפסיקת החכמים

בניגוד לבת קול שנשמעה משמיים.

אמר לו אליהו: "הקב"ה חיך ואמר: ניצחוני בניי ניצחוני!"